

Reforma přezkumu Veřejných zakázek

2. 4. 2024

Leona Gergelová Šteigrová, Adéla Havlová
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Národní strategie veřejného zadávání ČR

- schválena vládou ČR 21. 2. 2024
- všestranná podpora zadávání veřejných zakázek vč. přípravy a contract managementu
- reformu ÚOHS **přímo neřeší**, soustředí se na dohled obecně, vč. dotačních kontrol
- opatření (do 06/2024) analýza zrychlení správního a soudního přezkumu, ve spolupráci s ÚOHS

https://www.sovz.cz/wp-content/uploads/2024/01/nsvz_strategie_online-verze.pdf

Právo EU a srovnání se zahraničím

Směrnice 89/665/EHS a přezkumné řízení **na návrh** a čl. 1 a 2

→ cíl přijmout opatření nezbytná k zajištění možnosti účinného, a zejména co **nejrychlejšího** přezkumu viz též *Klaipėdos C-927/19, bod 127;*

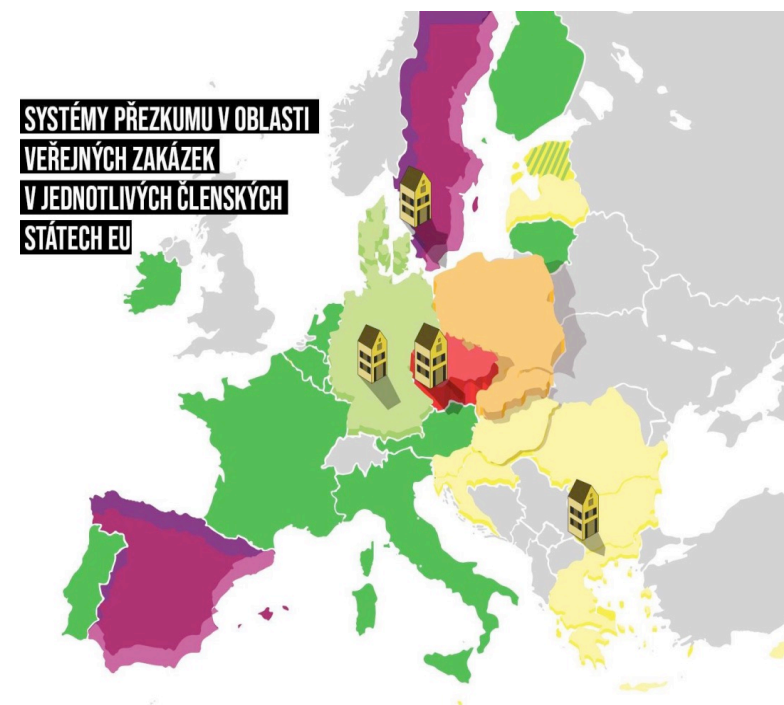
→ povinnost čl. státu zajistit přezkum skrz (a) soud, nebo (b) správní orgán a zároveň zajistit „soudní“ přezkum

→ Zájem na tom, aby veřejné zakázky mohly být zadávány bez nepřiměřených průtahů, je veřejným zájmem viz *Cross Zlín C-303/22, bod 62.*

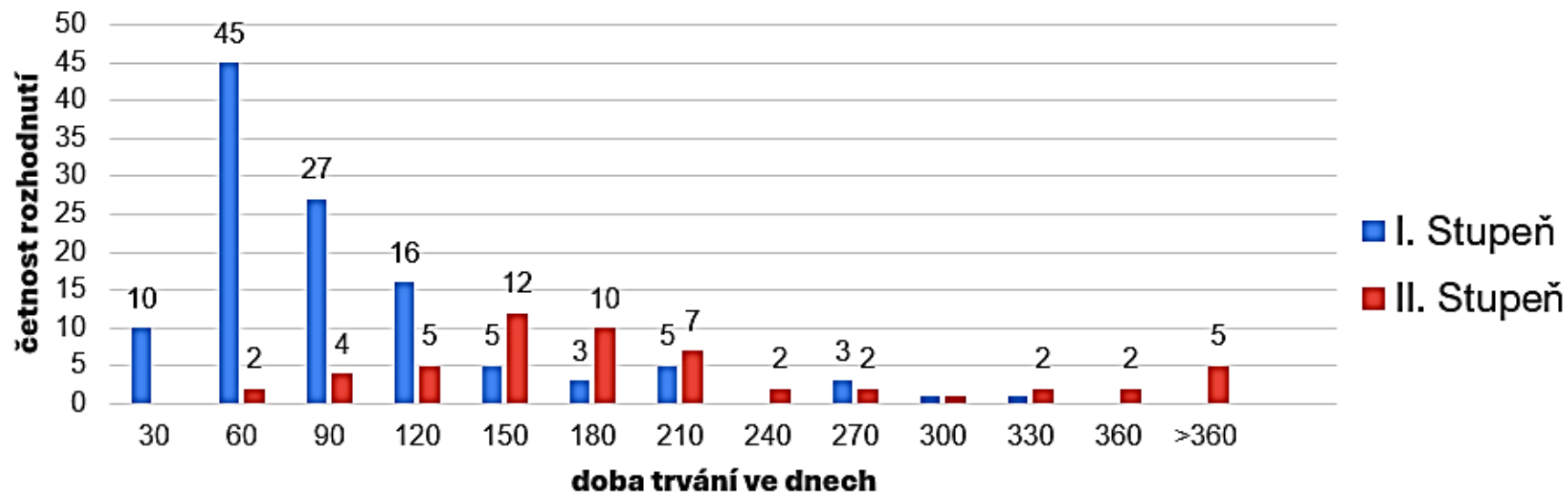
24 z 27 států EU má 3 a méně instancí

ČR jako **jediná** v EU má **5** instancí přezkumu
Slovensko zrušilo II. stupeň novelou č. 64/2022 Z.z.

ČR je **jediný** stát v EU, kde v řízení o návrhu rozhoduje **monokratický** orgán

I. a II. stupeň ÚOHS (2022)

průměrná doba čekání na pravomocné rozhodnutí:

I. stupeň: 75 dnů

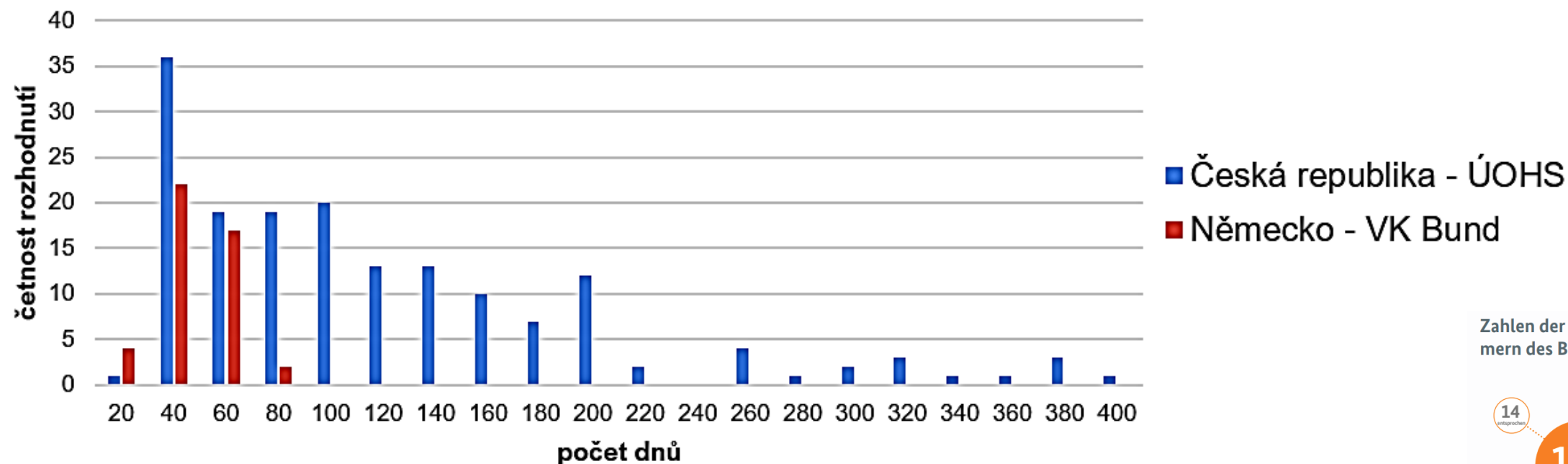
II. stupeň: 190 dnů

10 % případů přezkoumávaných i **II. stupněm** trvalo **více než 1 rok**

Pozn.: 190 návrhů k 165 VZ

85 rozkladů k 79 VZ → u 21 VZ „instanční ping-pong“ (tj. více jak 10% všech, 24% R)

Srovnání ČR a Německa (2022)

Zahlen der Vergabekammern des Bundes 2022

- průměrná doba čekání na pravomocné rozhodnutí (2022)
- nejdelší doba čekání na pravomocné rozhodnutí (2022)

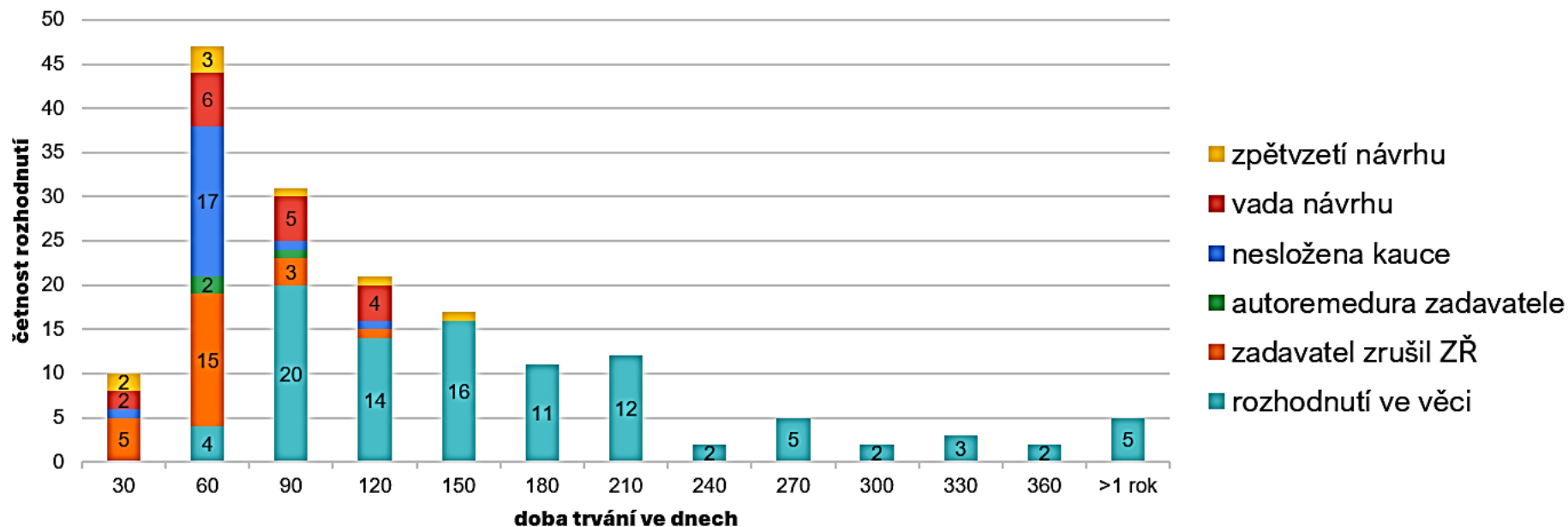
114 dnů vs.

40 dnů

675 dnů vs.

67 dnů

Rozhodnutí ve věci vs. ostatní (2022)

- **70 %** všech rozhodnutí **ve věci** je v rozmezí **3 až 7 měsíců**, **průměr** nabytí právní moci rozhodnutí **ve věci** je **5 měsíců**
- **do 2 měsíců** od podání návrhu nabyly právní moci **pouze 2 % rozhodnutí ve věci**
- i v případě, že **není složena kauce** (modrá) nebo **návrh trpí procesní vadou** (červená), podáním návrhu je **blokováno uzavření smlouvy na více než 1 měsíc**

Cíle reformy přezkumu VZ

Programové prohlášení vlády: „*Zlepšíme přípravu, kontrolu a **zrychlíme postup při přezkumu** výběrových řízení a veřejných zakázek.*“

K5 se v prosinci 2023 shodla na následujících **cílech** reformy přezkumu veřejného zadávání:

- Efektivnější strategické investice
- **Rychlejší** cesta k rozhodnutí při zajištění **kvality** a vyšší míry akceptace
- Možnost **dřívější nápravy** a časová **předvídatelnost** rozhodnutí
- Větší **atraktivita** veřejného zadávání / *transparentnost*

5 pilířů reformy řízení o návrhu (prosinec 2023) a jejich aktualizace – stav březen 2024

- 1) **Jednoinstanční rozhodování** (ukončení instančního ping-pongu)
- 2) **Kolektivní rozhodovací orgán** (omezení koncentrace moci) – *vč. zajištění kvality a know-how externích expertů, viz návrh senátního uspořádání a graf (leden 2024)*
- 3) **Posílení prvků sporného řízení** – *zakotvení vybraných prvků v ZZVZ (únor 2024)*
- 4) **Soudní přezkum se lhůtou pro rozhodnutí** – *tam, kde je blokován tendr*
- 5) **Úřad nevstupuje do probíhajících tendrů ex offo** –
varianty: na podnět (a) nezahajuje, (b) zahájí, ale (b1) nenařizuje PO (b2) PO jen výjimečně
alternativa: (c) zvláštní právo podat návrh (státní zástupce, NKÚ...)

Aktuální stav, přepokládaný vývoj

- Probíhají expertní debaty se zástupci ÚOHS, soudů a profesionálů v oblasti veřejného zadávání
 - podklady k připomínkám viz [LINK](#), dotazník viz [LINK](#)
 - statistiky a analýzy, zapojení externích expertů
- Kulatý stůl pro veřejnost a v Poslanecké sněmovně (duben/květen 2024)
- Předpoklad předložení návrhu do PS v 1. polovině 2024
- Plánovaná účinnost reformy nejdříve 1. 1. 2025 (přechodná ustanovení)

**K hlavním 3 pilířům:
jednoinstančnost a senáty
sporové prvky v řízení**

Diskutované změny pro řízení o návrhu před ÚOHS

Již dnes v ZZVZ:

- řízení **na návrh** a prvky „sporného“ řízení
 - odlišnosti oproti *ex offo* (přestupky)
 - povinnost zadavatele ustát si (specifické) podmínky v ZD
 - odborná vyjádření vs průzkumy trhu?
- **koncentrace**
 - námitky → návrh → rozhodnutí
 - 10 dnů vyjádření, 15 dnů od zahájení
- **kauce** - 35% při **zpětvzetí**
- **kauce u KSvB** s návrhem na **PO** (novela 23)

Nově navrhováno:

- **jediná instance ÚOHS**
- **kauce**
 - kauce vždy % dle **hodnoty** sporu (PH)
 - strop max. 2 mil VZ / 5 mil. koncese
 - úspora (65%) **včas** - předběžný pr. názor
- posílení zásady **projednací a zrychlení**
 - omezení replik, koncentrace důkazů
 - ústní projednání (20pd) – předběžný názor (nebo písemně) a zvýšení akceptace;
 - videokonference, audiozáznam

Diskutované změny pro řízení o návrhu před soudem

Navrhováno:

- žaloba **lh** 2 týdny a zvýšení **SOP** na 50tis. (dtto návrh ÚOHS 31.1./14.3.)
- automatická **blokace 2t** (do lh pro podání žaloby) popř. **+15d** (na rozhodnutí o PO)
- předběžné opatření – úpravy kauce (%)
- lhůta pro rozhodnutí soudu při PO (60d + 30d u zvláště složitých věcí)
- přezkum - správní soudnictví (jako nyní)

Ještě prověřováno:

- Konkrétní doba na vydání rozhodnutí
- Míra odůvodnění vydání PO (novela 2023 vs. zatím raritní praxe)
- Zjednodušení procesu – vedl.účastníci, ústní jednání, usnesení/rozhodnutí a opravný prostředek proti vydání PO

Diskutované změny – blokace tendrů

Blokační lhůty – běh (návrh):

- I. od podání **návrhu** k Úřadu do vydání rozhodnutí Rady
- II. před uplynutím lhůty pro podání **žaloby**
- III. do 15 dnů, pokud podán návrh na **PO**
- IV. popř. do rozhodnutí o žalobě, pokud soud vydá PO (*kauce/veřejný zájem*)

$60 + 14 + 15 + (60 + 30) = \mathbf{89 \text{ dnů (+ 60 (+ 30))}$

Pozn. : Ø rozhodnutí před ÚOHS (2022): **114 dnů**

Komentář (předpoklady):

- I. návrh podaný **řádně** a včas; princip **urychlení** v řízení o návrhu (20pd - předběžný právní názor)
- II. 2 týdny, **SOP 50 tis. Kč** (x dnes: 3tis. Kč)
- III. pokud návrh na PO vč. **kauce (%)** a stejnopisu zadavateli, s žalobou řádně/včas
- IV. Pokud PO vydáno - lhůta na rozhodnutí soudem 60 + 30d - *Pozn: není důvod pochybovat o dodržování lh soudy (obdobně jako dnes u řízení před ÚOHS)*

Diskutovaný návrh senátů

Principy u vzniku návrhu:

- Transparentnost a předvídatelnost (zejm. časová)
- Kontinuita současného know-how Úřadu
- Využívání know-how praktikujících odborníků – navázání na dobrou praxi RK
- Co možná neutrální dopad na státní rozpočet

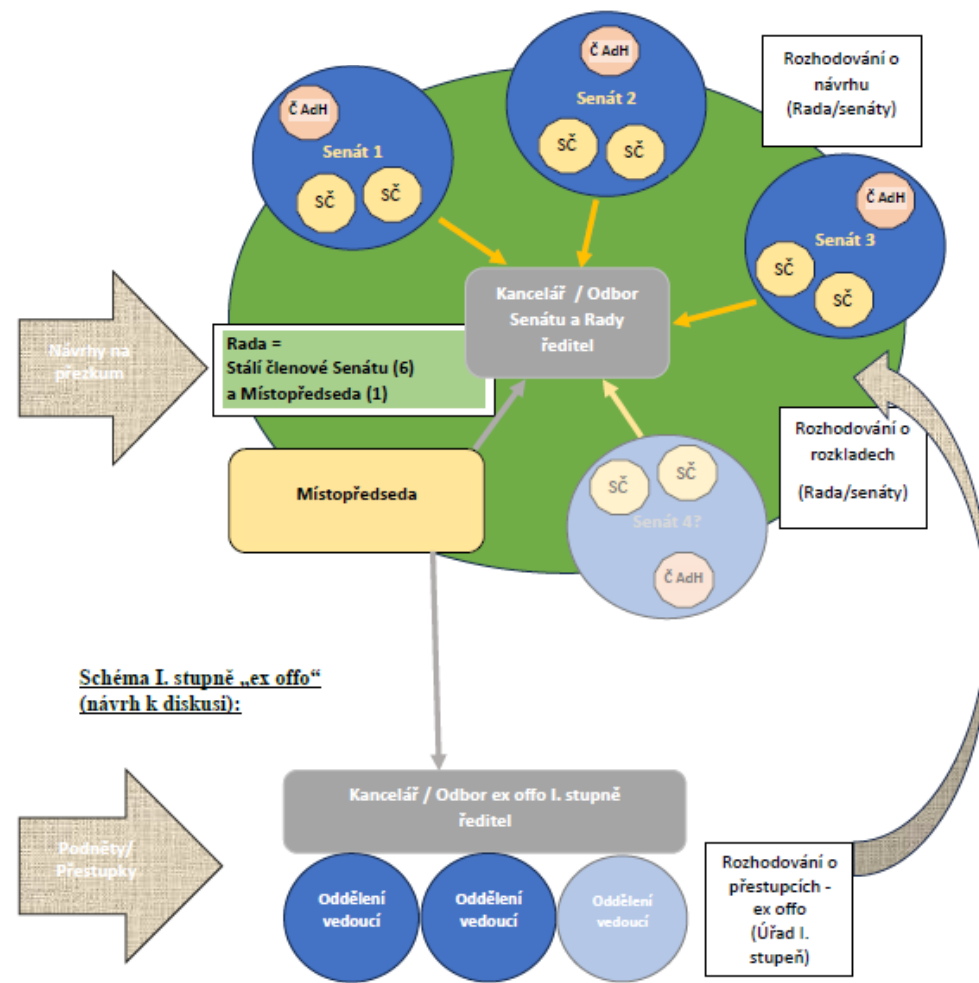
Základní popis

Rada

- stálí členové a místopředseda pro VZ
- 3 až 4 senáty, á 2 stálí členové
- jediná instance pro řízení o návrh, jako II. instance pro *ex offo*
- funkční období 6 let;
přechodně: z řad ředitelů odboru

Plénium – sjednocování rozhodovací praxe, předběžné otázky

„Ad-hoc“ člen senátu - externí experti (viz RK dnes)

Shrnutí k odůvodnění návrhu změn v řízení o návrhu před ÚOHS

- odlišný charakter je již projudikován (!) NSS 3As62/2021-55, KSvB 30Af10/2022-392, ale **v praxi zatím není zjevný vůbec, nebo málo** + přiměřenost nápr.op. NSS 8As284/2022-32
- **výměna argumentace mezi zadavatelem a dodavatelem 2-4x:** (PTK → dotazy /vysvětlení k ZD →) námitky/rozhodnutí o námitkách → návrh/vyjádření k návrhu x „vyšetřování“ - čas a překvapivost
- **chybí motivace akceptovat rozhodnutí** – rozklad **nic** nestojí, žaloba stojí **3tis. Kč**; často již „jen“ boj o kauci před soudem
- **chybí princip rychlosti** dle směrnice EU

Obecné principy správního řízení:

- **§3 SŘ** – zjištění stavu **bez důvodných pochybností** x *vyšetřování* „materiální pravdy“
 - Zásada **efektivity, účelnosti** ... státní správy
 - apelace (už dnes!)
 - „nepřekvapovat“ – ve 2.inst sdělovat nové skutečnosti a odchýlení se od názoru 1.ins
 - zásada **jednotnosti** správního rozhodnutí
 - náprava i vlastní činností (příp: přezkumné Ř)
- X již dnes celá řada (> 10) zákonů upravujících **jednostupňová SŘ** např.: NSZ, ZoOVZ, ZoPRTV, ZoZbr, dotace, ZoVŠ, ZoUVSVI, ZoNPoj...

Děkujeme za pozornost a
za diskusi.